

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Auteur

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
31 augustus 2026

Kenmerk
DGBI / 108172434

RT-0000157462

Kopie aan

nota
TER BESLISSING

Opvolging evaluatie WBSO en tarieven in 2027

Parafenroute

[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]

Bijlage(n)

1

Mede namens SFIN

Aanleiding

Voor de zomer informeerden we u over de beleidsopties en de evaluatie van de WBSO¹ i.v.m. de Kamerbrief die op Prinsjesdag verstuurd wordt. In deze brief staat de opvolging van de evaluatie centraal, die vorig jaar met de Tweede Kamer gedeeld is, en de opdrachten die volgen uit het coalitieakkoord – vermindering van administratieve lasten en een verruiming op het gebied van AI.

Geadviseerd besluit

- U kunt akkoord gaan met verzending van de WBSO Prinsjesdagbrief.
- U wordt geadviseerd in de MR van 11 september een mondeling punt te maken over het niet uitvoeren van de motie Van Eijk (VVD).

Kernpunten

Moties

- De aangenomen **motie van lid Van Eijk** c.s. (VVD) over de verzilveringsproblemen van start- en scale-ups in de WBSO door bijvoorbeeld de introductie van een carry forward, kan niet uitgevoerd worden. Reden is dat het niet uitvoerbaar is voor de Belastingdienst en RVO. Bovendien is het onduidelijk of de carry forward echt leidt tot méér R&D-uitgaven. Dit wordt in brief toegelicht.
- De brief geeft uitvoering aan de aangenomen **motie van lid Van Dijk** (CDA) over manieren om de schijfgrens te indexeren binnen het bestaande budget. De schijfgrens kan jaarlijks gemakkelijk per de ministeriële regeling aangepast worden. Om flexibiliteit te behouden wordt gekozen deze situatie te handhaven, boven structurele, wettelijk vastgelegde indexatie. Ieder jaar kan

¹ De WBSO is een generieke, fiscale regeling voor het stimuleren van R&D bij bedrijven

afgewogen worden of een overschot wordt ingezet voor indexatie van de schijfgrens. Omdat dit vorig jaar gebeurd is en er verschillende verruimingen aankomen, wordt de schijfgrens voor 2027 niet geïndexeerd.

Kenmerk
DGBI / 108172434

Algemene zaken

- De brief sluit af met de aankondiging dat ook het aanvraagproces van de innovatiebox onderzocht wordt op verbeterpunten en dat ten behoeve hiervan begin oktober een internetconsultatie volgt. Hiernaast wordt de forfaitaire regeling binnen de innovatiebox verruimd. Doel is om de toegankelijkheid te vergroten en administratieve lasten te verminderen voor gebruikers door dit regime aantrekkelijker te maken.
- Er was in 2025 sprake van onderuitputting, wat conform de budgetsystematiek van de WBSO leidt tot een incidentele verhoging van het budget dat voor 2027 beschikbaar is met € 200 mln. Het budget voor 2027 komt hiermee, inclusief indexatie, op een bedrag van € 1.968 mln.
- De tarieven van de WBSO zijn kortgeleden nog verhoogd, waardoor deze nu constant worden gehouden. Doel is ook om hiermee op termijn extra beslag op het budget op te vangen, dat naar verwachting zal volgen uit de beoogde verruiming op AI c.q. programmatuur en versoepeling ten behoeve van administratieve lasten vermindering. Voor deze aanpassingen zijn vooralsnog geen structurele middelen beschikbaar gesteld. Het overschot is incidenteel.

Evaluatie WBSO

- De aanbevelingen uit de evaluatie zijn verkend en de uitkomsten worden toegelicht in de brief.
- Doorontwikkeling van de WBSO betekent altijd een uitruil tussen een effectievere of toekomstbestendigere regeling enerzijds, en het uitgangspunt van stabiel fiscaal beleid van het kabinet anderzijds. Door de budgetsystematiek van de WBSO kunnen verruiming of versoepelingen, die een groter beslag op het budget tot gevolg hebben, op termijn resulteren in het verlagen van de tarieven. Dit ten nadele van de stabiliteit en voorspelbaarheid van de regeling voor gebruikers.
- Om hier een balans in te vinden, wordt gekozen voor een focus op de aspecten die benoemd zijn in het coalitieakkoord – administratieve lasten en verruiming op het gebied van AI.
- In het komen tot concrete aanpassingen zijn hiernaast een aantal uitgangspunten gehanteerd, die volgen uit de bredere doelstellingen van het kabinet. Op basis hiervan worden verschillende beleidsopties geopperd in de evaluatie dan ook **niet** verder verkend (zie toelichting).
- De beoogde aanpassingen die met de brief aangekondigd worden zijn:
 - De doelstelling van de WBSO wordt met de brief aangescherpt door deze explicieter te koppelen aan de 3%-doelstelling voor R&D-uitgaven. Als generiek instrument past de WBSO hier goed bij, het doel is zoveel mogelijk R&D-uitgaven te stimuleren, zonder te sturen op een specifieke technologie, bepaald thema of type bedrijf.
 - Voor het verminderen van administratieve lasten wordt specifiek gekeken naar de benodigde onderbouwing van kosten en uitgaven. Nu moeten deze '100% dienstbaar' zijn aan een WBSO-project. Gekeken zal worden naar mogelijkheden om in grotere mate verdeelsleutels toe te staan, waarmee ook kosten in aanmerking komen als deze

- gedeeltelijk zijn toe te rekenen aan een WBSO-project. Of dit wellicht een wetswijziging of enkel wijziging van lagere regelgeving of beleidskaders vergt, moet nog gezien worden.
- Met RVO wordt langs verschillende lijnen samengewerkt om een uniform en voorspelbaar aanvraagproces in te richten, dit is een doorlopend ontwikkelproces.
 - Dat er een traject gestart is om met bedrijven, experts en RVO te komen tot een nieuwe afbakening van AI c.q. programmatuur in de WBSO, die beter past bij de huidige en zich snel ontwikkelende praktijk.
- Als door deze aanpassingen op termijn de tarieven verlaagd moeten worden om het budget te doen uitkomen, wordt dit gedaan op een manier die de doeltreffendheid (op de bijdrage aan de 3% doelstelling) van de regeling zo hoog mogelijk houdt. Volgend op de evaluatie zou dit betekenen het verlagen van het tarief van de eerste schijf. Dit betekent dat een eventuele bijstelling relatief minder ingrijpend is voor bedrijven met hogere R&D-uitgaven, die al snel uitkomen in de tweede schijf. Dit is nadeliger voor bedrijven met kleinere R&D-uitgaven.

Toelichting

- Voor de doorontwikkeling van de WBSO zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd, die voor de zomer aan u zijn voorgelegd. Maatregelen:
 - mogen per saldo niet leiden tot hogere uitvoeringskosten bij RVO of de Belastingdienst;
 - mogen wel leiden tot een grotere nadruk op uitgaan van vertrouwen en daarmee mogelijk een iets verminderde doelmatigheid van de regeling, als dit bijdraagt aan regeldrukreductie;
 - mogen niet leiden tot een (onnodige) toename in complexiteit.
- De evaluatie raadt aan om het ogenschijnlijk groeiende verschil in omvang van R&D (een breder begrip dan enkel speur- en ontwikkelingswerk (S&O, zoals afgebakend in de WBSO), nader te onderzoeken. Er is inderdaad sprake van een groeiend verschil in omvang tussen R&D enerzijds en het verder afgebakende S&O anderzijds, dat met name te zien is bij grote, R&D-intensieve bedrijven. Eén duidelijke oorzaak is op basis van verdere gesprekken moeilijk aan te wijzen. Wel lijkt er een link met een toename in AI- of software-gerelateerde projecten (die wel gelden als R&D maar niet altijd als S&O opgevoerd kunnen worden onder de WBSO), wat meegenomen wordt in het traject op AI c.q. programmatuur.
- De volgende beleidsopties die genoemd zijn in de evaluatie worden **niet** verder verkend:
 - De optie om de WBSO de richten op radicale of disruptieve innovatie wordt niet verder verkend. Naar verwachting zou de WBSO hiermee al snel als staatssteun kwalificeren. De steun zou dan via een algemeen steunkader gerechtvaardigd moeten kunnen worden of individueel goedgekeurd moeten worden, waarna diverse beperkingen zouden gelden. Nu valt de regeling hier juist buiten vanwege het algemene/generieke karakter.
 - Een incrementeel element (meer voordeel bij toenemende speur- & ontwikkelingsinzet over meerdere jaren) wordt niet verder verkend. Er is vooralsnog geen bewijs dat met deze maatregel de effectiviteit van

de regeling echt wordt verhoogd. Ook verhoogt dit de complexiteit van de regeling.

- De optie van een carry forward in de loonafdracht blijkt op korte termijn niet uitvoerbaar. Additionele inzet van en processen bij de Belastingdienst en RVO zouden nodig zijn. Dit zou ook uitvoerings- en WBSO-budget kosten en de regeling complexer maken. Op dit moment wordt hier dan ook niet voor gekozen.